

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
Кафедра практичної психології та педагогіки**

**МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК В ЛОМЖІ
(Республіка Польща)**

**ПЕНІТЕНЦІАРНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
Кафедра педагогіки та гуманітарних дисциплін**

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ» Волинської обласної ради**

ОСОБИСТІТЬ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ

Матеріали

XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю,
*присвяченої 20-річчю кафедри практичної психології та педагогіки
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності*

м. Львів, 15 травня 2026 р.

Львів – 2026

Рекомендовано до друку вченою радою факультету психології та соціального захисту Львівського державного університету безпеки життєдіяльності 14 травня 2026 року, протокол № 8.

Рецензенти:

Жигайло Наталія Ігорівна – доктор психологічних наук, професор
Мачинська Наталія Ігорівна – доктор педагогічних наук, професор

Особистість в екстремальних умовах: матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (15 травня 2026 р., м. Львів). Львів, 2026. 519 с.

Редакційна колегія:

доктор психологічних наук, доцент **Сірко Р. І.** (голова);
доктор педагогічних наук, професор **Литвин А. В.**;
доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник **Руденко Л. А.**;
кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник **Вдович С. М.** (упорядник);
кандидат психологічних наук, доцент **Стельмах О. В.**;
кандидат педагогічних наук **Марчук С. С.**;
кандидат педагогічних наук **Шарлович З. П.**

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розглядаються особливості функціонування особистості в умовах війни і кризи, психологічної підтримки та реабілітації особистості в ситуаціях травматичного досвіду, психолого-педагогічні засади формування готовності майбутніх фахівців до діяльності в екстремальних умовах, міждисциплінарні підходи до дослідження підготовки та професійної діяльності особистості в умовах підвищеного ризику.

Для науковців у галузі психології та педагогіки, психологів-практиків і педагогів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, аспірантів, ад'юнктів, докторантів.

Матеріали подано в авторській редакції.

© Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності, 2026

© Автори, 2026

16. Busso C., Bulut M., Lee C.-C., Kazemzadeh A., Mower E., Kim S., Chang J. N., Lee S., Narayanan S. S. IEMOCAP: interactive emotional dyadic motion capture database. *Language Resources and Evaluation*. 2008. Vol. 42. P. 335–359. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10579-008-9076-6>
17. Livingstone S. R., Russo F. A. The Ryerson Audio-Visual Database of Emotional Speech and Song (RAVDESS): a dynamic, multimodal set of facial and vocal expressions in North American English. *PLoS ONE*. 2018. Vol. 13. No 5. Art. e0196391. DOI: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0196391>.
18. Schuller B. W. Speech emotion recognition: two decades in a nutshell, benchmarks, and ongoing trends. *Communications of the ACM*. 2018. Vol. 61. No. 5. P. 90–99. DOI: <https://doi.org/10.1145/3129340>.

Тетяна Конівіцька

КІНОМИСТЕЦТВО ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ

У сучасному світі, позначеному воєнними конфліктами, особливої актуальності набуває проблема формування особистості в умовах кризи. Війна не лише змінює політичні та економічні реалії, а й суттєво впливає на духовну сферу суспільства, систему цінностей та світоглядні орієнтири. Роль мистецтва в суспільстві у період війни залишається вагомим, оскільки пропонує специфічне опрацювання реальності, що виражається у творенні чогось нового, що, зазвичай, апелює до високих, естетичних почуттів. Мистецтво виконує різноманітні функції, серед яких і фіксування реальності, її осмислення [2, с 36]. В період війни саме кіномистецтво стає потужним інструментом впливу на формування особистості.

Український кінематограф має пропагувати цінності та життєві принципи, оскільки зараз українське кіно викликає все більшу зацікавленість у суспільстві, особливо у молоді [Конівіцька, с 114]. Через кіно формується її світогляд, громадянська позиція. Важливим чинником усвідомленого сприйняття кіномистецтва для здобувачів освіти є вивчення курсу з кіномистецтва у закладах вищої освіти. Такі курси є одним із засобів формування ідентичності студента, адже, розуміючи величезний вплив фільмів на молодь, важливо використовувати їх у навчальних цілях: вивчати через кіно культурні та історичні контексти, формувати цінності, сприяти розвитку критичного мислення у студентів, культурної та медійної грамотності [1, с. 117]. Зокрема курс «Історія кіно» дає змогу студентам не лише ознайомитися з ета-

пами розвитку світового та національного кінематографа, а й навчитися аналізувати фільми в історичному, культурному та ідеологічному контекстах. У час війни це особливо важливо, адже дозволяє розуміти, як кіно використовувалося в різні періоди як інструмент впливу – від засобу документування правди до пропаганди. Вивчення кіномистецтва в закладах вищої освіти формує у студентів критичне мислення, розвиває естетичний смак і здатність до глибокого аналізу візуального контенту, допомагає краще усвідомити роль українського кінематографа у світовому культурному просторі та його значення у формуванні національної свідомості. Можна зазначити, що освітній компонент підсилює вплив кіномистецтва на особистість, роблячи цей процес більш усвідомленим і цілеспрямованим.

В час війни важливою є роль кіномистецтва у формуванні національної ідентичності особистості. Фільми, що висвітлюють історію народу, його боротьбу за незалежність, героїчні та трагічні сторінки минулого і сучасності, зміцнюють почуття приналежності до нації. Особливу роль у цьому процесі відіграє українське поетичне кіно, яке доцільно розглядати як важливий складник навчальних програм із історії та теорії кіномистецтва. Українське поетичне кіно стало унікальним культурним явищем, що сформувало нову художню мову, засновану на символізмі та метафоричності. Такі фільми, як «Тіні забутих предків», «Криниця для спраглих», «Камінний хрест» тощо, не лише відображають національну культурну традицію, а й сприяють формуванню здатності до глибокої рефлексії, осмислення власного місця у світі. В освітньому процесі вони сприяють розвитку розуміння національного культурного коду. У час війни це особливо актуально, адже національна єдність стає запорукою стійкості суспільства.

Істотний вплив на психічне здоров'я, психоемоційний стан відіграє медіа-контент про війну в Україні [2, с 35]. Передусім, це стосується документальних стрічок, які дають змогу побачити правду війни, усвідомити її масштаб і водночас знайти сили для подолання труднощів. Сучасні фільми часто показують не ідеалізованих, а реальних людей, які, незважаючи на страх і сумніви, здійснюють сміливі вчинки. Це формує у здобувачів освіти розуміння того, що героїзм – це не лише подвиг, а й щоденна відповідальність, витримка та людяність. Перегляд фільмів може виступати своєрідною формою арттерапії, допомагаючи особистості впоратися з травматичним досвідом.

У воєнний період люди переживають стрес, страх, втрати, і саме кіно допомагає їм осмислити ці почуття. Тому можна ствердно зазна-

чити, що кіномистецтво виконує важливу емоційну функцію: через образи та сюжети глядач може ідентифікувати себе з героями, прожити разом із ними складні ситуації та знайти внутрішню опору, що сприяє емоційному розвантаженню та психологічній стабілізації. Крім того, фільми сприяють розвитку емпатії, оскільки історії людей, які пережили війну, допомагають глядачам глибше відчувати чужий біль, співпереживати та підтримувати один одного.

Не можна оминати і роль українського кіно як засобу інформаційного спротиву. У сучасних умовах війна ведеться не лише на полі бою, а й в інформаційному просторі. У воєнний час важливим є також розвиток критичного мислення і саме кіномистецтво може бути як джерелом правдивої інформації, так і інструментом пропаганди. Саме тому аналіз фільмів сприяє формуванню медіаграмотності, здатності розрізняти факти й маніпуляції, що є необхідною рисою сучасної особистості.

Отже, кіномистецтво в умовах війни виступає не лише засобом відображення дійсності, а й важливим чинником формування особистості. У поєднанні з академічним вивченням, зокрема через курс «Історія кіно», його вплив стає глибшим і системним, сприяючи вихованню свідомої особистості, здатної орієнтуватися в складному інформаційному просторі та відповідально ставитися до суспільних процесів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конівіцька Т. Кіно як засіб формування ідентичності студента у закладах вищої освіти. Трансформація ідентичності в умовах сучасного українського суспільства: матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (Львів, 10–11 жовт. 2024 р.). Львів, 2024. С. 114–118.
2. Мрака Н. Вплив медіа-контенту на студентську молодь під час війни в Україні (приклад опрацювання фільму «Україна в огні 2»). Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2022. № 1. С. 34-42.

Олександр Куций, Ірина Дмитерчук

ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ ВНУТРІШНЬОЇ КОМУНІКАЦІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ: ЗНАЧЕННЯ, ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗРОБКИ ІНСТРУМЕНТАРІЮ З ОЦІНКИ

Сучасний професійний світ перенасичений різними комунікаційними потоками, які є дуже різноманітними за природою, джерелом походження, змістом, спрямованістю, ступенем управління, комбіна-